

LUTHEROVA DEKÁDA 2015

Sloboda a služba kresťana – ospravedlnenie a posvätenie

5. 18. článok Augsburského vyznania

"O slobodnej vôli, učíme že človek po istú mieru má slobodnú vôľu žiť počestným zovňajším životom a voliť i medzi vecami, ktoré rozum chápe; ale bez milosti, pomoci a pôsobenia Ducha Svätého sa človek nemôže ľúbiť Bohu, nemôže sa Boha úprimne báť ani v Neho veriť ani vyhostiť zo srdca vrodené zlé žiadosti. Toto koná Duch Svätý, dávaný v Božom slove. Ved' Pavel hovorí: "Človek od prírody, pravda, nechápe veci Ducha Božieho" (1Kor 2, 14).

Aby sa videlo, že tu neučíme nijaké novoty, uvádzame jasné Augustínove slová o slobodnej vôli z tretej knihy Hypognosticon:

"Priznávame, že všetci ľudia majú slobodnú vôľu, lebo všetci majú prirodzený, vrodenný rozum a um; nie, akoby mohli niečo vykonať vo veciach Božích, ako napr. úprimne milovať Boha, báť sa Ho, ale len v zovňajších skutkoch tohto života majú slobodu vyvoliť si dobré alebo zlé. Pod dobrom rozumieme, čo je v moci prirodzenosti, napr. pracovať alebo nepracovať na poli, jesť, piť, ísť alebo neísť k priateľovi, obliecť si alebo vyzliecť šaty, stavať dom, oženiť sa, robiť remeslo a robiť tomu podobné užitočné a dobré veci. Bez Boha však toto nie je nič a ani neobstojí, ale všetko je z Neho a skrze Neho. Naproti tomu človek môže z vlastného rozhodnutia aj zlé vykonať, ako napr. vzývať nejakého bôžika, vraždiť atď."

Na ostatných biblických hodinách sme hovorili o tom, že Pán Ježiš Kristus nás oslobodil z moci hriechu a zákona a my sa nazývame slobodní. Zamýšľali sme sa nad slobodou, ako ju chápe dnešný svet, a slobodou od hriechu, ako ju vníma Písmo sväté. Pritom sme povedali, že človek nikdy nie je úplne slobodný, ale vždy slúži jednému alebo druhému pánovi – hriechu či spravodlivosti. Tu je na mieste otázka, ako je to s našou vôľou. Máme vôbec slobodnú vôľu? Môžeme sa sami dobrovoľne rozhodnúť, komu budeme slúžiť, v koho veriť, koho nasledovať a koho milovať?

Ľudia často vnímajú vieru v Pána Boha ako ľudské rozhodnutie. Myslia si, že človek sám sa rozhoduje, či bude, alebo nebude v Pána Boha veriť, a v duchu tohto mylného uvažovania aj robia misiu s cieľom presvedčiť a primäť k tomu, aby človek, ktorému hovoria o Pánu Bohu, podávanú zvesť prijal a uveril. Písmo sväté však hovorí, že viera je Boží dar (1K 12, 9) a že nik nemôže uveriť v Pána Ježiša Krista ani byť spasený sám zo seba, ale je to dar Boží (Ef 2, 8).

Otázkou našej slobodnej vôle sa veľmi vážne zaoberal aj náš reformátor Dr. Martin Luther. Vydal o tom samostatné dielo "O slobodnej vôli", v ktorom túto otázku dôkladne rozobral. Považoval ju za natoľko dôležitú, že ju s Filipom Melanchtonom zahrnul aj do Augsburského vyznania. Tam je jej venovaný 18. článok, ktorý sme si prečítali.

V ňom Filip Melanchton veľmi stručne a výstižne vysvetľuje Lutherovo učenie o slobodnej vôli. Hovorí, že treba rozlišovať medzi bežnými otázkami života, ako sú: čo budem dnes robiť, kedy budem jesť, či pôjdem na návštevu k priateľovi, alebo zostanem doma, či budem pracovať, alebo ležieť. V takýchto relatívne jednoduchých otázkach má človek slobodnú vôľu, a tak sa naozaj slobodne môžeme rozhodnúť, či pôjdeme na návštevu, či budeme pracovať, alebo kedy budeme jesť.

Tu sa však naša slobodná vôľa aj končí. V závažných existenčných otázkach, ako je aj otázka našej viery, konania dobra či milovania Boha, už slobodnú vôľu nemáme. Sme poznačení dedičným hriechom, a ten spôsobuje, že je pre nás pohodlnejšie milovať seba ako Boha, hľadať viac rozkoš ako svätosť, veriť viac svetlu ako Božiemu slovu. Naš hriech nás orientuje na nás samých, na naše telo a na tento svet. A my to z vlastnej vôle ani z vlastnej sily nedokážeme zmeniť. Ak by sme si aj rozumom povedali, že by bolo krásne zmeniť sa a žiť v svätosti, naše telo, naša hriešna

prirodzenosť a naša vrodená náklonnosť ku zlému nás ovláda a my sme voči nej slabí. Ani naša racionálna vôľa nepostačuje na to, aby sme sa natoľko zmenili, aby sme sa páčili Bohu. Tým pádom nemôžeme ani plniť Božie prikázania, byť dokonalí a dosiahnuť spasenie.

A predsa môžeme v Boha veriť, milovať Ho, prísť k Nemu a páčiť sa Mu. Veď je tu cirkev, sú tu kresťania, sú stále noví a noví ľudia, ktorí prijímajú evanjelium o Pánovi Ježišovi Kristovi. Treba nám však vedieť, že je to Božie dielo, že to On zasiahol do ich životov, obdaril ich Duchom Svätým a Duch Svätý obrátil ich srdcia, vytrhol ich z moci hriechu a rozliat v nich vieru, lásku a nádej. Tento istý Duch, ktorý pôsobí vieru, pôsobí aj mnohé iné dary, ktoré človek môže rozvíjať (1K 12, 7).

Dobré je všimnúť si aj slová, ktorými Dr. Martin Luther vykladá tretí článok Viery všeobecnej kresťanskej. O Duchu Svätom tam hovorí:

„Verím, že ja z vlastného rozumu ani zo svojej sily nemôžem v Ježiša Krista, svojho Pána, veriť a k Nemu prísť, ale že ma Duch svätý evanjeliom povolal, svojimi darmi osvietil, v pravej viere posvätil a zachoval; ako aj celé kresťanstvo na zemi povoláva, zhromažďuje, osvecuje, posväcuje a v Ježiši Kristu pravou jedinou vierou zachováva.“

Áno, Duch Svätý je ten, ktorý nám dáva poznať, milovať a veriť v Pána Boha, On je ten, ktorý nás pretvára na nových a lepších, On je ten, ktorý nás zhromažďuje v cirkvi a ktorý aj celú cirkev udržuje a všetkých vo viere zachováva. Nie človek – jednotlivec, nie kňazi, nie biskupi sú tí, ktorí zveľadujú cirkev, ale jedine Duch Svätý.

Ak teda konáme misijnú službu, ak túžime po tom, aby aj naši blízki uverili v Pána Ježiša Krista a boli spasení, ak túžime po tom, aby cirkev rástla a kráľovstvo Božie sa rozmáhalo, môžeme a máme vydávať svedectvo o Pánovi Ježišovi, no nemôžeme žiadnymi taktikami a stratégiami nikoho primäť k tomu, aby evanjelium preniklo do jeho srdca. Môžeme však v modlitbách prosiť o dar Ducha Svätého, o dar viery a lásky pre človeka či cirkev. Môžeme a máme sa modliť, aby Pán vstupoval do srdca ľudí a menil ich na lepšie.

Človek v dôležitých otázkach viery nemá slobodnú vôľu, no má milostivého Pána Boha, ktorý mu pomáha veriť, milovať a dôverovať. Pamätajme na to, že aj my sami potrebujeme pomoc Božiu ku konaniu dobra, k viere v Pána Boha i láske k Nemu. Aj my potrebujeme, aby Pán Boh premáhal našu hriešnu prirodzenosť, vstupoval do našej neslobodnej vôle a menil nás na horlivejších, lepších a poslušnejších. Prosme o tento dar pre seba, pre svojich blízkych i pre našu cirkev.

Štefan Kiss